

Snježana Abramović, umjetnička ravnateljica Zagrebačkog plesnog ansambla

PLES

je jezik koji svi razumiju

U svojoj bogatoj karijeri nastupala je u mnogobrojnim predstavama, za mnoge je kreirala koreografiju, istodobno je radila i kao suradnik za scenski pokret u dramskim predstavama i na filmu, te kao koreograf u operi. Predstavljamo njezino međunarodno iskustvo i projekte u Hrvatskoj

Već 14 godina Snježana Abramović obnaša dužnost umjetničke voditeljice Zagrebačkog plesnog ansambla. Između ostalih, upravo zahvaljujući njoj hrvatska plesna scena se u posljednjih 15 godina izuzetno razvila usprkos teškom periodu 90-ih kad su vremena bila nenaklonjena novim tendencijama.

m: Što danas ZPA znači za hrvatsku plesnu scenu i koliko je poznat u svijetu?

Abramović: Unutar hrvatske plesne scene Zagrebački plesni ansambl ima vodeće mjesto kao etablirani ansambl koji je radio s nizom renomiranih inozemnih koreografa i tako postao mjesto razvoja hrvatskih koreografskih imena koji neprestano stvara nova plesačka imena. Ansambl je surađivao s renomiranim kazališnim kućama i festivalima i na taj način je institucionalizirao suvremeni ples u Hrvatskoj u pozitivnom smislu.

U Zagrebačkom plesnom ansamblu posebno su ponosni na svoje koprodukcijske projekte i mnogobrojna gostovanja kao npr. u Egiptu,

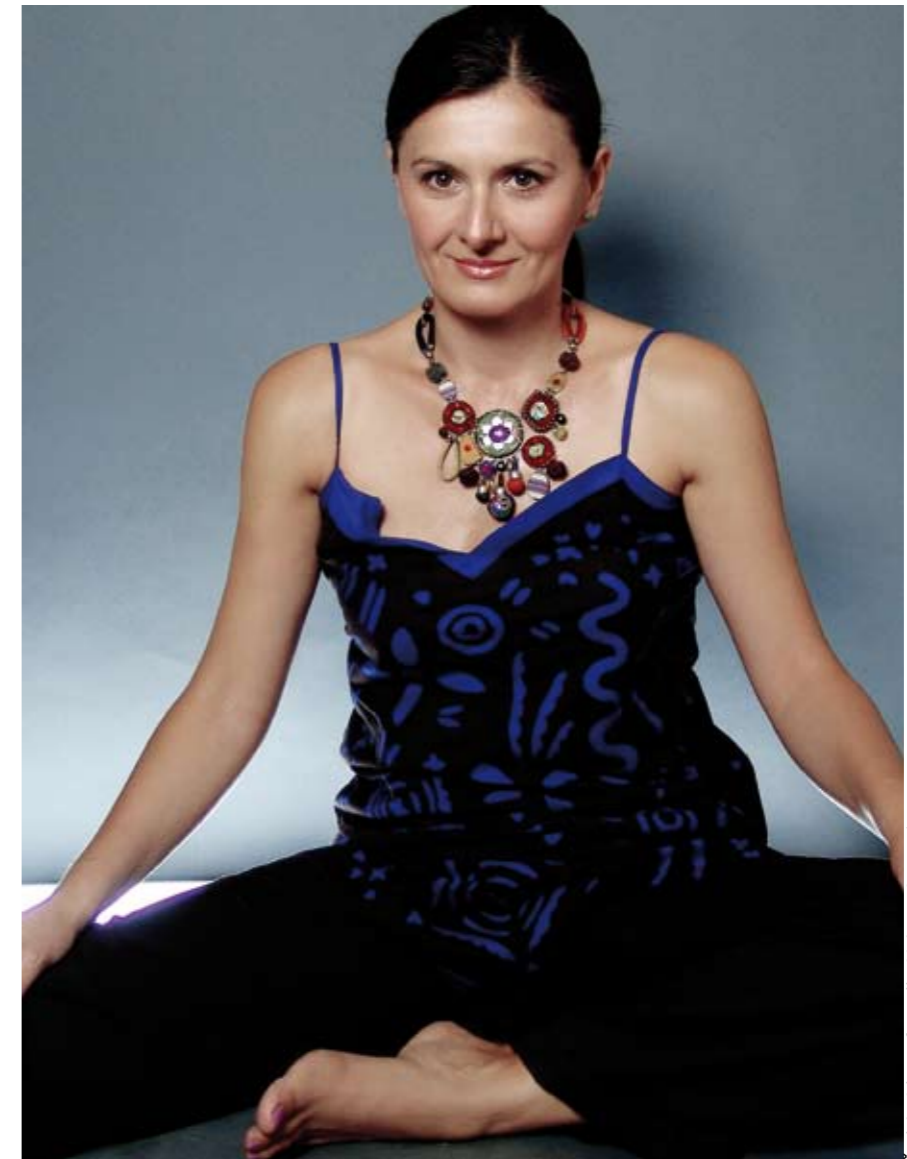
Litvi, Rusiji, Njemačkoj, Italiji, Meksiku itd. U Europi je standard da u kulturnoj ponudi postoji i razvijena plesna scena tako da Hrvatska ne odstupa od tog modela, iako kod nas postoje određeni problemi u vizijama kulturne politike i financiranju. Usprkos tome Zagrebački plesni ansambl je uspio sebe nametnuti kao ansambl visoke kvalitete čiji su plesači često gradili svoje karijere u jako dobrim plesnim grupama u inozemstvu. Ansambl trenutno ima tri predstave na repertoaru od toga je jedna inozemna koprodukcija sa slovenskom grupom En Knap, u koreografiji Iztoka Kovača, druga predstava u koreografiji španjolskog koreografa Alexisa Eupierra i treća predstava u mojoj koreografiji. Sve tri gostuju na festivalima i kazališnim kućama u zemlji i inozemstvu, što zaista smatram uspjehom nezavisne plesne produkcije.

m: Suradivali ste s mnogobrojnim stranim koreografima i plesnim pedagogima Kilinom Cremonom, Juanom Carlosom Garcijom,

Bebetom Cidrom, Noriom Yoshidom, Joseom Besprosvanyjem... Tko vam je ostao u najboljem sjećanju i koliko vam je značio rad s tim umjetnicima?

Abramović: Za svakog me veže neka druga uspomena. Posebno drag bio mi je američki pedagog Steven Iaconne koji je dugi niz godina bio plesač u trupi Alvina Nicolasa. On je jako vjerovao u moj plesački talent i poticao me da se javljam na inozemne audicije i tražim posao.

Od španjolskog koreografa Juana Carlosa Garcije puno sam naučila o novom načinu scenskog kretanja i razmišljanja o plesu kao kazališnom izričaju. Francuska pedagoginja Kilina Cremona naučila me svojom željeznom voljom i fanatizmom da se predstave u zadnji tren mogu prearanzirati ako se plesač ozlijedi i da se u svakoj nepredvidljivoj situaciji može pronaći alternativno rješenje i odraditi predstavu bez otkazivanja izvedbe. Svi ti umjetnici imaju jak background i od svakog sam nešto naučila. Najljepša komponenta plesa je

Sminka Iris parfumerija. Make-up Lancaster.

Ono najljepše u plesu je njegova neverbalnost i suradnja s mnogim kolegama iz raznih zemalja s kojima nikada nije dosadno. To je ono što vas vječno čini mladim, ako ostanete u plesu, jer osim tjelesne kondicije zadržite i zaigranost djeteta

njegova neverbalnost i kontinuirana suradnja s mnogobrojnim kolegama iz inozemstva s kojima nikada nije dosadno.

m: Svojedobno ste u sklopu ZPA pokrenuli projekt Prepoznavanje krajolika sa željom da pokrenete i intenzivirate međunarodnu koprodukciju. Jeste li zadovoljni postignutim?
Abramović: Međunarodne kazališne koprodukcije su sve popularnije u Europi i zaista se financijski jako potiču kroz programe europskih zemalja, kao i međuregionalna suradnja. Još sam davne 1996. napravila koprodukciju Zagrebačkog plesnog ansambla s Lanonimom Imperial iz Barcelone koja je imala fantastičan uspjeh (na Vijeću Europe te je godine dobila financijsku potporu kao jedan od deset najboljih kulturnih programa) koja me je ohrabrila da inzistiram na velikim ansambl-projektima u suvremenom plesu. Zadnja predstava ansambla „Pasijans“ u koreografiji Iztoka Kovača upravo je koprodukcija Zagrebačkog plesnog ansambla, En Knapa iz Ljubljane, Zagrebačkog kazališta mladih i Cankarjevog doma. Predstava je igrala u Ljubljani, Zagrebu, Požegi,

5 najdražih plesnih predstava

1. plesni nastup u predstavi „Prepoznavanje krajolika“ Juana Carlosa Garcije koja je nakon praizvedbe u Zagrebu imala premijeru u Barceloni u kazalištu Mercat de les Flors.
2. boravak u Kolumbiji na Festivalu Iberoamericano del Teatro s predstavom ZeKaM-a u režiji Paola Magellija „Tri sestre“ na kojoj sam radila scenski pokret.
3. rad s Rajkom Grličem na filmu „Jozefina“ koji, nažalost, nije imao sreće u postprodukciji, ali to je bilo moje prvo iskustvo na filmu
4. opera „La Gioconda“ u režiji Ozrena Prohića u kojoj sam koreografirala i Ples satova, u HNK Rijeka
5. moja predstava „Nešto, možda, sasvim osobno“ koja je na repertoaru od 2003. godine.

Svetvinčentu, Bolzanu u Italiji, Bitomu u Poljskoj, a planira se gostovanje u Rimu i Francuskoj. Ansambl je cijenjen od svojih kolega u inozemstvu i kolege koreografi se vrlo rado odazivaju na suradnju.

m: Kako to da ste međunarodni Festival plesa i neverbalnog kazališta odlučili organizirati u malom istarskom gradiću iz 12. stoljeća koji nema smještajnih hotelskih kapaciteta, potrebnu infrastrukturu za jednu međunarodnu manifestaciju, a niti je prije vas ikada organizirano išta slično u tom gradiću?

Abramović: Moja želja za decentralizacijom plesa rezultirala je Festivalom plesa i neverbalnog kazališta Svetvinčenat koji je osnovan 2000. godine. Kada sam pokretala festival ljudi su mi govorili da je suluda ideja organizirati festival u tako malom mjestu koje nema kazališnu infrastrukturu. U početku je bilo jako teško jer koliko god je mjesto pitoreskno, imali smo problema zbog tehničkih zahtjevnosti predstava. Međutim, od početka sam inzistirala na visokoj tehničkoj kvaliteti festivala i

nisam dozvoljavala nikakve improvizacije i kompromise što se pokazalo jako dobro jer danas možemo privući stvarno renomirane grupe na festival. Možemo se pohvaliti da smo u zadnjih sedam godina imali oko sto grupa suvremenog plesnog izraza, jako puno posjetitelja i da smo postali „in“ mjesto i okupljalište mlade urbane publike a na taj način i promovirali ples. Drago mi je da smo ostali profilirani festival isključivo plesne umjetnosti jer je takvih festivala u nas jako malo. Najveće mi je zadovoljstvo vidjeti na festivalu da na svaku plesnu predstavu dolazi isti broj ljudi kao i na rock koncert što je veliki uspjeh plesne umjetnosti.

m: Tijekom proteklih sedam godina ugostili ste plesače i plesne grupe iz Francuske, Izraela, Kanade, Nizozemske, Španjolske, Indije, Finske, Norveške, Italije, Slovenije... Kako reagirate vaši gosti kada dođu u Svetvinčenat, odnosno kakvi su komentari nakon boravka na festivalu?
Abramović: Uvijek upozoravamo goste festivala da dolaze u malu sredinu, da je u pitanju

privatni smještaj i da je to open air festival što odmah znači neki tehnički kompromis predstave. Međutim svi gosti odlaze oduševljeni jer je taj dio Istre stvarno prekrasan. Obično mi kažu da im nije jasno kako je mjesto pusto preko dana i otkud dolaze svi ti ljudi navečer koji svakodnevno prate program. Predstave se izvode u renesansnom kaštelu Grimani i na renesansnoj placi pa sama atmosfera ambijenta daje dodatni šarm predstavama. Stvarno smo uspjeli postati okupljalište plesnih stručnjaka, ljubitelja plesa odnosno ljetna plesna «oaza» što mi je i bio cilj od samog početka.

m: Ovogodišnje, sedmo izdanje festivala u Svetvinčentu održano je pod pokroviteljstvom predsjednika republike Hrvatske

Stjepana Mesića. Kako ste uspjeli nagovoriti predsjednika da bude pokrovitelj jednoj plesnoj manifestaciji?

Abramović: Predsjednik ima savjetnika za kulturu gospođu Maju Razović koja je upućena u naš rad i koja naravno prati kulturna zbivanja. Festival je već s odličnim rejtingom i jakom medijskom pažnjom zatražio pokroviteljstvo. Drago mi je da je upravo nezavisna inicijativa i jedan plesni festival dobio tako visoko pokroviteljstvo. Mislim da će u Hrvatskoj uskoro doći do preustroja izvedbenih umjetnosti i da će sve veća pažnja biti usmjerena upravo na nezavisnu produkciju, a suvremeni ples je stjegonoša tih zbivanja.

m: Nedavno ste gostovali u Meksiku gdje

ste izazvali veliki interes javnosti i medija. O čemu je riječ?

Abramović: Predstava je gostovala u sklopu tri plesna festivala u Guadalajari, Moreliji i Leonu. U centralnom Meksiku smo boravili od 1. do 13. kolovoza. Ansambl je gostovao s mojom predstavom „Nešto, možda, sasvim osobno“ koju je imao prigodu vidjeti velik broj gledatelja. Meksička publika je predivna i predstava je ispraćena ovacijama, a medijska pozornost bila je izuzetna. Osvanuli smo na naslovnicama dnevnih novina države Jalisco i Michoacan i dobili pohvalu kritike. U najljepšem sjećanju ostala mi je Guadalajara u kojoj smo izvodili predstavu u Teatru Degollado, velikom, lijepom kolonijalnom kazalištu prepunom publike. [m](#)

Festival neverbalnog kazališta u istarskom Svetvinčentu postao je okupljalište međunarodnih plesnih stručnjaka i ljetna plesna „oaza“ što mi je i bio cilj od samog početka

